

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a felperes neve(felperes címe) felperesnek a Dr. Zalán Gábor ügyvéd által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indult perében a Pest Megyei Bíróság 2011. március 1. napján kelt, 22.G.28.399/2008/47. számú ítéletével szemben az alperes által 48. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett részét helybenhagyja.

Az alperes költségmentessége folytán le nem rótt 155.500 (azaz százötvenötezer-ötszáz) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 558.000 Ft-ot, valamint ennek 2008. szeptember 16. napjától járó késedelmi kamatait. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest arra, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 415.800 Ft le nem rótt illetéket. Az alperes viszontkeresetét az elsőfokú bíróság teljes terjedelmében elutasította, és a kereseti illeték alperesre eső része, illetve a le nem rótt viszontkereseti illeték (összesen: 189.000 Ft) tekintetében úgy rendelkezett, hogy azt az alperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli. A bíróság rendelkezése alapján egyéb felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek 2007. július 9-én építési szerződést kötöttek, melyben a felperes a Sz. ... hrsz. alatti ingatlanon épülő kétlakásos társasház egyik lakásának 2007. augusztus 1. és 2008. május 2. napja közötti kulcsrakész kivitelezését vállalta a szerződés mellékletében meghatározott műszaki tartalommal. A szerződés szerint a vállalkozót a kivitelezésért bruttó 21.000.000 Ft díj illette meg, melyet az alperesnek, mint megrendelőnek - az általa elfogadott teljesítésigazolás alapján - a szerződés 6. pontjában meghatározott számlaszámra történő átutalással, a pénzügyi ütemezése szerint kellett megfizetni. A 8. pontban a felek rögzítették, hogy

amennyiben a teljesítés a vállalkozó hibájából megghiúsulna, a vállalkozó a bruttó vállalkozói díj 15%-ának megfelelő összegű kötbér megfizetésére köteles.

A peres felek a 2008. augusztus 25-én kötött - az alperes édesanyja által szövegezett -megállapodással megszüntették a közöttük létrejött vállalkozási szerződést, a felperes a munkaterületről 41%-os készülségi fok mellett még aznap levonult. A megállapodás 3. pontja szerint a vállalkozó a 2008. augusztus 10-ig elvégzett munkáról számlát állít ki, melyet a megrendelő a vállalkozási szerződésben meghatározott módon fizet meg.

Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy a felperes, mint engedményező és a B. Zrt., mint engedményes között faktorszerződés néven 2007. július 24-én szerződés jött létre, melyben a felperes a perbeli építési szerződésben meghatározott vállalkozói díjából 5.342.000 Ft-ot engedményezett át 5.000.000 Ft-os vételár ellenében az engedményesre.

A 2008. augusztus 10-ig elvégzett munkákról a felperes 7.488.028 Ft értékben állított ki számlát az alperes felé, keresetében is ezen összeg, illetve ennek 2008. szeptember 15-től a Ptk. 301. § szerint járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes az elvégzett munkák ellenértékeként járó vállalkozói díjat 5.900.000 Ft erejéig elismerte, azonban ezzel kapcsolatban hivatkozott arra, hogy ebből a felperest az általa korábban átengedményezett összeg nem, csak a fennmaradó 558.000 Ft illethetné meg. Ugyanakkor a teljes körű kivitelezés elmaradása miatt 3.150.000 Ft megfizetése iránt megghiúsulási kötbérigénnyel élt, melyből - a fennmaradó vállalkozói díjjal szemben - 558.000 Ft-ot beszámítási kifogással, 2.592.000 Ft-ot pedig viszontkeresettel kívánt érvényesíteni.

Az elsőfokú bíróság a 41%-os készülségi fok után járó, az alperes által még ki nem fizetett vállalkozói díj (Ptk. 389. §) összegét 5.900.000 Ft-ban állapította meg, tekintettel arra, hogy ezen összeget maga az alperes is elismerte. A felperesi igény ezt meghaladó részével kapcsolatban a bíróság rámutatott arra, hogy annak fennállását a felperesnek kellett volna bizonyítania a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján. Erről a bíróság tájékoztatta a felperest, aki az e körben fennálló bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, ehelyett a szakértői díj elnöki letétbe helyezett összegének visszautalását kérte.

Az elsőfokú bíróság indokolása szerint a Ptk. 328. és 329. §-aiból következően az 5.900.000 Ft vállalkozói díjhátralék tekintetében a felperes keresetiségi joga a korábban kötött engedményezési szerződés folytán már csak az azzal nem érintett különbözet, azaz 558.000 Ft erejéig állt fenn. Ezen összeg azonban megilleti a felperest, tekintettel arra, hogy az ezzel szemben kizárólag megghiúsulási kötbér címén előterjesztett beszámítási kifogás nem bizonyult alaposnak. Ennek kapcsán az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a vállalkozási szerződést a felek közös megállapodásukkal szüntették meg, emellett pedig a szerződésszerű teljesítés elmaradásában a felperes egyedüli felelőssége egyébként sem volt megállapítható,

hiszen a megszüntetéshez nagyban hozzájárult az is, hogy az alperes a vállalkozási szerződésben rögzített szakaszos fizetési kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogással egyező jogalapon előterjesztett viszontkereseti kérelmet is elutasította.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányára, illetve az alperes személyes költségmentességére tekintettel határozott.

Az alperes fellebbezésében a kereset teljes elutasítását és azt kérte, hogy a másodfokú bíróság - a viszontkeresetnek való helyt adással - kötelezze a felperest 2.592.000 Ft meghíúsulási kötbér és járulékai megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az építkezés 2008. május 2-i határidőre történő befejezése kizárólag a felperesnek felróható okból hiúsult meg. E körben utalt arra, hogy a felperes már 2008 februárjában leállt a munkálatokkal, a vállalkozási szerződést megszüntető megállapodásban pedig - bár formailag kétoldalú aktusról van szó - szintén egyoldalúan jelentette ki, hogy a kivitelezést nem kívánja befejezni, a megállapodás pedig nem rögzít egyetlen olyan okot sem, amely a felperest ezen lépésre feljogosíthatta volna.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság mindenképp előtérbe emeli, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezés keretében vizsgálta, a nem fellebbezett rendelkezéseket nem érinthette.

A perbeli vállalkozási szerződés rendelkezései alapján megállapítható, hogy a peres felek a költségviselést illetően - a Ptk. 391. § (1) bekezdésében foglalt diszpozitív rendelkezéstől eltérve - fizetési ütemezésben állapodtak meg, a kivitelezési munkálatokat a felperesnek tehát nem saját költségén kellett elvégeznie. Ebből következően a felperes tevékenysége során felmerült költségeket az alperesnek, mint megrendelőnek kellett volna előlegeznie, melynek fedezetéül az alperes részére folyósítandó lakásépítési hitel szolgált.

A felperes saját költségére folytatta a kivitelezési munkálatokat, azokkal 41%-os készülségi fokig jutott el úgy, hogy eközben az alperes neki semmilyen ellenértéket nem fizetett ki, a szerződés szerinti ütemezéssel való fizetést elmulasztotta. Tekintettel arra, hogy az alperes nem előlegezte meg az addigi kivitelezés költségeit, valamint a folytatásához nyilvánvalóan szükséges további költségeket sem, ezen mulasztása - mint jogosulti késedelem - a felperesi teljesítési késedelmet kizárta. Ily módon a felperestől nem volt elvárható, hogy befejezze az épületet, ebből következően a megállapodásban tett azon megállapítás, miszerint a felperes nem kívánja befejezni a munkálatokat, nem értékelhető a teljesítés Ptk. 313. §-a szerinti megtagadásaként. E körben utal arra a másodfokú bíróság, hogy az

ellenszolgáltatás a szolgáltatás teljesítésekor válik esedékessé, ezért a munkafázisok teljesítése után járó alperesi ellenszolgáltatások esedékessé válását nem érintette a számlaadás elmulasztása, illetőleg késedelme [Ptk. 397. § (1) bekezdés].

A peradatok alapján ugyanakkor megállapítható az is, hogy az alperes oldalán nem állt fenn teljesítőképesség, hiszen a hitelszerződést a pénzügyintézettel csak 2008 júliusában kötötte meg, azaz sem a kivitelezésre nyitva álló időszakban, sem a kivitelezési határidő 2008 májusában való lejártakor nem állt rendelkezésére a szakaszosan teljesítendő munkák után járó pénzbeli ellenszolgáltatások fedezete. A hitelszerződéssel kapcsolatos esetleges hosszadalmas ügyintézés, illetőleg a hitelösszeg késedelmes folyósítása pedig kizárólag az alperes érdekkörében felmerülő körülményként értékelhető. Mindazonáltal megjegyzi a másodfokú bíróság azt is, hogy az alperes oldalán teljesítési készség sem mutatkozott, mert bár a hitel első részletét 2008 augusztusában folyósították számára, ő még ekkor sem fizette meg a már esedékessé vált részleteket a felperesnek.

Az előadottakra figyelemmel, illetőleg a peres felek 2008. augusztus 25-i megállapodásának teljes tartalma alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vállalkozási szerződést - a kialakult helyzet ily módon való megoldásaként - a felek egyező akaratukkal szüntették meg [Ptk. 319. § (1) bekezdés], erre a fenti előzmények egyébként kellő alapot is szolgáltatottak. A közös megszüntetés tényét támasztja alá az is, hogy a felek a megállapodásban - a Ptk. 319. § (2) bekezdésének megfelelően - az egymás közötti elszámolásról is rendelkeztek akként, hogy a 3. pont szerint a felperes az addig elvégzett munkákról számlát állít ki, melyet az alperes átutalással fizet meg a felperes részére. Minthogy a felperes által vállalt teljes körű kivitelezés a felek közös akaratából maradt el, az alperes édesanyja - mint az építkezés tényleges alperesi bonyolítója - által szövegezett megállapodás pedig egyáltalán nem tesz utalást a felperes e körben esetlegesen fennálló felelősségére, illetve további kötelezettséget sem ír elő a felperes számára, nincs helye a Ptk. 246. § (1) bekezdése alkalmazásának, a vállalkozási szerződés megszüntetésével minden, azt biztosító mellékkötelezettség - így a kötbér is - megszűnt.

Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el az alperes meghírusulási kötbér jogcímén előterjesztett beszámítási kifogását és viszontkeresetét, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett részét a fenti indokbéli kiegészítésekre is figyelemmel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az alperes által le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, illetve 14. §-a alapján rendelkezett.

, 2011. október 21.

Dr. Kovács László s.k.
a tanács elnöke

Ráczné dr. Gohér Angyalka s.k.
előadó bíró

. Pestovics Ilona s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő